

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİ İÇİN SATRANÇ

ÖĞRETİMİ KAYNAK PROGRAMI

2012

OKUL ÖNCESİ SATRANÇ ÖĞRETİMİ KAYNAK PROGRAMINI HAZIRLAYANLAR

Dr. Olgun KULAÇ

Türkiye Satranç Federasyonu Eğitim Kurulu Başkanı – FIDE
Hakemi ve Antrenörü

Sultan DABAN

Satranç Antrenörü ve Anasınıf Öğretmeni

İÇİNDEKİLER

	SAYFA
1. GİRİŞ	1
2. OKUL ÖNCESİ SATRANÇ ÖĞRETİM PROGRAMI	1
3. OKUL ÖNCESİ SATRANÇ EĞİTİMİN AMAÇLARI.....	1
4. OKUL ÖNCESİ SATRANÇ EĞİTİMİNİN TEMEL İLKELERİ.....	1
5. OKUL ÖNCESİ SATRANÇ EĞİTİMİNİN ÖZELLİKLERİ.....	2
6. SATRANÇ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIMLAR VE ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	3-16
7. MASALLAR.....	17
8. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	22
9. BİLMECELER.....	24

GİRİŞ

Öğrenmenin beyinde gerçekleştiği düşünülürse yapılan tüm eğitim faaliyetlerinin bireyin dolayısıyla beynin gelişimini sağlamaya yönelik olduğu söylenebilir. Bu açıdan derslerin amaçlarından birinin insan beynini geliştirmek olmalıdır. Her dersin insan beynine farklı açılardan katkı getirdiği söylenebilir. İnsan beynini azami derecede çalıştıran ve geliştiren en önemli alanlardan biri de satrançtır.

Satrançla ilgili yapılan araştırma sonuçları, satranç oynayan bireylerin yaratıcılık, eleştirel düşünme, karar verme, problem çözme gibi zihinsel kapasitelerinde gelişmeler olduğu, satrancın başarıyı olumlu etkilediği ve zamanı kullanma becerisini artıran iyi bir spor olduğunu göstermiştir. (İlköğretim Satranç Öğretim Programı -2006)

- [İlköğretim Satranç Öğretim Programı](#)
- [Satrancın Çocuk Eğitiminde Rolü ve Önemi](#)

OKUL ÖNCESİ SATRANÇ ÖĞRETİM PROGRAMI

Okul Öncesi Satranç Öğretim Programı ülkemizde satrancın gelişimine paralel olarak, okul öncesi satranç faaliyetlerinin artması nedeniyle bu alanda satranç eğitimi veren öğretmenlere yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır.

Okul öncesi çocukların gelişimlerinin çok hızlı olması nedeniyle bu dönemi kapsayan tek bir öğretim programının hazırlanmasının doğru olmayacağı düşüncesiyle, öncelikle ana sınıflarında eğitim gören çocuklara yönelik bir öğretim programı hazırlamayı uygun bulduk.

Bu program okul öncesi ana sınıflarına devam eden çocukların psikomotor, sosyal-duygusal, dil ve bilişsel gelişimleri göz önünde bulundurularak, İlköğretim Satranç Öğretim Programına uygun olarak hazırlanmıştır.

OKUL ÖNCESİ SATRANÇ EĞİTİMİN AMAÇLARI

Okul öncesi satranç eğitimi, Türk milli eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak;

- Satrancın çocuklar için faydalı, eğlenceli bir oyun olduğunu vurgulayıp, çocukların satranç oyunu ile ilgili temel bilgileri öğrenmesini sağlamak.
- Çocukların beden, zihin ve duygu gelişmesine ve iyi alışkanlıklar kazanmasına yardımcı olmak.
- Onları ilköğretime hazırlamak.
- Satranca yetenekli çocukları belirlemek, onları yönlendirmek.
- Çocukların Türkçe'yi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır.

OKUL ÖNCESİ SATRANÇ EĞİTİMİN TEMEL İLKELERİ

Okul öncesi dönem yaşamın temelidir. Bu dönemde öğrenme hızı çok yüksektir. Her yaş grubunun genel gelişim özellikleri ortaktır; ancak her çocuğun kendine özgü olduğu da unutulmamalıdır.

Okul öncesi satranç eğitim bazı temel ilkelere dayanmaktadır. Bu ilkeler aşağıda verilmektedir.

1. Programlar hazırlanırken ailelerin ve içinde bulunulan çevrenin özellikleri dikkate alınır.
2. Oyun çocuklar için en uygun öğrenme yöntemidir.
3. Eğitimde çocuğun ve ailenin etkin katılımını sağlamak esastır.
4. Çocukların Türkçe'yi doğru ve güzel konuşmalarına gereken önem verilir.

5. Çocukla iletişimde, kişiliğini zedeleyici şekilde davranılmaz, baskı ve kısıtlamalara yer verilmez.
- 6.Çocukların hayal güçleri, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerileri, iletişim kurma ve duygularını anlatabilme davranışları geliştirilir.
- 7.Okul öncesi eğitimde çocuğun gelişimi ve okul öncesi eğitim programı düzenli olarak değerlendirilir.

OKUL ÖNCESİ SATRANÇ EĞİTİMİNİN ÖZELLİKLERİ

1. Satranç Öğretim Programı, çocuğun bütün gelişim alanlarındaki davranışlarını daha üst düzeye çıkarmayı hedeflemektedir.
2. Program, çocukların bireysel beceriler geliştirmesine, olanak tanımalıdır.
3. Etkinlikler uygulanırken öğretmen, çocukta ilgi ve merak uyandırmalı, sürekli ve kalıcı öğrenmenin ön koşulunun merak olduğu unutulmamalı. Merak içgüdüğü daima canlı tutularak öğrenmede temel unsur olarak kullanılmalı.
4. Her hedefin, belirlenen sürede her çocuk tarafından kazanılamayacağı dikkate alınarak hedefler yıl içerisinde tekrarlanmalıdır.
5. Öğretmen, eğitim süresi içinde hedef ve davranışların kazanılıp kazanılmadığını sürekli gözlemlemelidir. Öğretmen sonuçları “Öğrenci Gözlem Formu” na aktarmalıdır.
6. Öğretmen her dönem sonunda öğretmen 10 ayrı konuda değerlendirme yapar. Sonuçlarını “Öğrenci Değerlendirme formu” na aktarır. Bu değerlendirme yetenekli çocukların saptanması için de önemlidir.
7. Hedeflerin ve kazanılması beklenen davranışların geliştirilmesinde, hiçbir zaman konu merkezli öğretim benimsenmemelidir. Konuların amaç değil araç olduğu unutulmamalıdır. Öğretmen yeni konular ekleyebildiği gibi bazı konuları çıkarabilir.
- 8.Satranç Öğretim Programı çocukların ilgisini çekecek, onları mutlu kılacak, hoşça vakit geçirmesini sağlayacak biçimde uygulanmalıdır.

SATRANÇ EĞİTİM ORTAMININ HAZIRLANMASI

Satranç derslerinin uygun şekilde yapılabilmesi, istenen yararın sağlayabilmesi için aşağıda belirtilen malzemelerin bulundurulması gereklidir.

- Satranç panosu
- Öğrenci sayısının yarısı kadar satranç takımı
- Bilgisayar
- Projeksiyon cihazı
- Satranç oynayabilecekleri masa

ETKİNLİKLERİN UYGULANMASI

Okul Öncesi Satranç Öğretim Programında konuların daha iyi anlaşılabilmesi, öğrencilere daha kolay aktarılabilmesi için değişik videolar hazırlanmıştır. Öğretmen öğretim programında sunulan videoları isterse sınıfta gösterebilir. Eğer öğretmen isterse videolarda anlatılanları kendi izleyip, öğrencilere kendi sunumu ile aktarabilir.

KONU	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
1. SATRANCI TANIYALIM	<p>Satranç tanyalım</p> <ul style="list-style-type: none"> •Satrancın iki kişi arasında oynanan bir oyun olduğunu fark eder. •Satranç oyununun kendisine yararlı bir oyun olduğunu fark eder. 	<p>Satranç Tanyalım:</p> <p> <u>Bunlar ne yapıyor?</u> Satrançla ilgili fotoğraf, afiş, karikatür, kitap, dergi, kısa film, video vb. gösterilerek öğrencilerin satranç tanımları sağlanır.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bu çocuklar ne oynuyorlar? • Bu oyun ne üzerinde oynanıyor? • Oyuncular ne ile oynuyorlar? <p>Gibi sorular sorulur. Grup tartışması yöntemi ile bu sorulara cevap aranır.</p> <p> Satranç oyununun yararlı olduğunu anlatmak için <u>“Kral ve Çocukları”</u> masalı anlatılır.</p>	<p>[!] Satrancın iki kişi arasında oynanan bir oyun olduğu diğer sporlarda olduğu gibi turnuvaların düzenlendiği, yarışmalar yapıldığı vb. üzerinde durulur.</p> <p>[!] Satrancın; yararlı bir oyun olduğu, dikkat becerilerini geliştirdiği, problem çözme becerisini artırdığı, zamanı değerlendirmek için iyi bir etkinlik olduğu ve zamanı etkili kullanma becerisini artırdığı üzerinde durulur.</p> <p>[!] Öğretmen videoları doğrudan öğrencilere gösterebildiği gibi isterse kendi aktarımı ile öğrencilerine sunabilir.</p>

KONU	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
2. SATRANÇ TAHTASINI TANIYALIM	<p>Satranç tahtasını tanıyalım</p> <ul style="list-style-type: none"> Satranç tahtasının siyah ve beyaz karelerden oluştuğunu fark eder. Satranç tahtasını iki oyuncu arasına doğru yerleştirir. Satranç tahtasında yer alan dikey, yatay ve çaprazları gösterir. 	<p> Satranç tahtası ile tanışıyorum. Satranç tahtasını tanıtmak için “Sihirli Tahta” masalı anlatılır. Satranç tahtası gösterilir. Tahtanın özellikleri ile ilgili tartışma başlatılır.</p> <p> Satranç tahtasının özelliklerini öğrenelim. İlgili video ve “animasyon” gösterildikten sonra aşağıdaki sorulara cevap aranır.</p> <ul style="list-style-type: none"> Satranç tahtası neye benziyor? Bu tahtanın özellikleri ne? Bu tahta iki oyuncu arasına nasıl yerleştirilir? <p> Satranç tahtasını yerleştirme oyunu Satranç tahtasının iki oyuncu arasında nasıl konacağı vurgulanır.</p> <p> Bahçeye satranç tahtası çizilir. Yatay, dikey ve çapraz kavramları anlatılır. Öğrenciler tahta üzerinde yatay, dikey ve çapraz yürütülür.</p> <p> Satranç tahtasını boyuyorum. Boyama kartlarında “satranç tahtası” boyanır.</p>	<p>[!] Satranç tahtasının karelerden oluştuğunu fark etmeleri sağlanır. Satranç tahtasında bulunan karelerin çevrelerinde gördükleri şekillere benzeyip benzemediği üzerinde durulur. Karelerle ilgili ayrıntıya girilmez. (Kare adı veya merkez kare gibi)</p> <p>[!] Satranç tahtasının iki oyuncu arasına nasıl konulacağı konusu üzerinde durulur.</p> <p>[!] Yatay ve dikey hatları gösterilir. Yatay ve dikey adlarından bahsedilmez.</p>

KONU	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
3. SATRANÇ TAŞLARINI TANIYALIM	<p>Satranç taşların tanıyalım</p> <ul style="list-style-type: none"> •Satranç taşlarının her birinin adını bilir. •Satranç taşlarını birbirinden ayırt eder. •Satranç taşlarının sembollerini ayırt eder. •Sembölü gösterilen bir taşı tahtada gösterir. •Satranç taşlarının siyah ve beyaz taşlardan oluştuğunu bilir. 	<p> Taşlarla Tanışyorum “Tanışma” isimli masal okunarak öğrencilerin konuya dikkati çekilir. Eğer olanak varsa Satranç “Taşlarını Tanıyalım” adlı animasyon gösterilir.</p> <p>Masalda adı geçen;</p> <ul style="list-style-type: none"> • En küçük taşın hangisi olduğu • Hangi taşların başında taç olduğu • Hangi taşın adına benzediği • Hangi taşın uzaktan tanınabileceği • Kaç çeşit taş olduğu <p>gibi sorular tartışılarak cevabı bulunmaya çalışılır.</p> <p> Taşların sembollerini öğrenelim. “Taşların sembolleri” animasyonu gösterilir.</p> <p> Taşlarımızı boyuyoruz. ŞAH – VEZİR – KALE – FİL – AT - PIYON</p> <p> Boyama etkinliği: Her bir taşın önce resimleri daha sonra sembollerini öğrencilere verilir. Öğrencilerden resimleri boyaması istenir.</p>	<p>[!] Şah ve vezirin birbiri ile karıştırılabileceği vurgulanır. Şah ve vezirin özellikleri üzerinde durulur.</p> <p>[!] Bilmecelerde taşların hareketleri ile olanlar ilgili konu anlatıldıktan sonra sorulmalıdır.</p>

 Sınıf-okul içi etkinlik [!] Uyarı Diğer derslerle ilişkilendirme

KONU	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
3. SATRANÇ TAŞLARINI TAYYALIM (DEVAM)		<p> Eşini Bulma Oyunu: Öğretmen 6 siyah ve beyaz taşı (şah, vezir, kale, at, fil, piyonu) öğrencilere dağıtır. Öğretmen satranç panosuna taşları yerleştirir. Daha sonra öğretmen sıra ile bir taşın adını söyler. Adı söylenen oyuncu tahtadan taşını alarak yerine oturur.</p> <p> Eşleştirme Oyunu Öğretmen hazırlamış olduğu taş resimlerini göstererek öğrencilerden tahtada bu taşı bulmalarını ister. Oyunun ikinci aşamasında öğretmen satranç panosu üzerinde gösterdiği bir taşı öğrenciler tahta üzerinde gösteriler.</p>	

 Sınıf-okul içi etkinlik Uyarı Diğer derslerle ilişkilendirme

KONU	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
4. TAŞLARIN HAREKETİ	<p>Satranç taşlarının hareketleri</p> <ul style="list-style-type: none"> Satranç taşlarının her birinin hareketini satranç tahtası üzerinde gösterir. Hamle kavramını açıklar. Satranç taşlarının hareketlerini karşılaştırır. 	<p> Nasıl Hareket Edeceğim? Masalı anlatılarak çocukların dikkati çekilir. Masalda adı geçen;</p> <ul style="list-style-type: none"> Taşların hareketine ne denir? Şah nasıl hareket eder? Vezir nasıl hareket eder? Kale nasıl hareket eder? Hangi taş diğer taşların üzerinden atlayabilir? Hangi taş çaprazlarda hareket eder? Hangi taş geri gidemez? <p>gibi sorular tartışılarak cevabı bulunmaya çalışılır.</p> <p>Öğretmen olarak varsa projeksiyondan taşların hareketlerini sırayla anlatır. Gerekli açıklamaları yapar. Daha sonra pano üzerinde taşların hareketlerini gösterir.</p> <p> Taşların hareketleri ile ilgili animasyonlar gösterilir. KALE – FİL – VEZİR – AT – ŞAH - PİYON</p> <p> Taşların hareketleri ile ilgili videolar gösterilir. KALE – FİL – VEZİR – AT – ŞAH - PİYON</p>	<p>[!] Taşların hareketleri sırasıyla kale, fil, vezir, at, şah ve piyon olmak üzere anlatılır.</p> <p>[!] At dışında diğer taşların kendi ve rakip taşların üzerinden atlayamayacağı vurgulanır.</p> <p>[!] Animasyonlar gösterilirken öğretmen taşların hareketleri ile ilgili gerekli açıklamalarda bulunur.</p> <p>[!] Rok ve geçerken alma kuralına yer verilmez.</p> <p>☒ Satranç taşlarının hareket edebileceği kare sayısı verilirken matematik dersi sayılar öğrenme alanı kazanımlarıyla bağ kurulur.</p>

 Sınıf-okul içi etkinlik [!] Uyarı ☒ Diğer derslerle ilişkilendirme

KONU	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
4. TAŞLARIN HAREKETİ (DEVAM)		<p>🏠 Taşların hareket yollarını boyayalım.</p> <p>Öğretmen her bir taşın hareket yollarını boyayalım ile ilgili videoları izlettirir.</p> <p>KALE – FİL – VEZİR – AT – ŞAH - PİYON</p> <p>🏠 Tahtada yürüelim:</p> <p>Okulun bahçesinde tebeşir, boya vb. ile çizilmiş satranç tahtası üzerinde öğrenciler bir taşı temsil eder. Öğrencilerin sırayla, taşların hareketlerini taklit etmeleri sağlanır.</p> <p>Bilmeceler: Öğretmen taşların daha iyi tanınması daha iyi bilinmesi amacıyla bilmeceler söyler. Öğrenciler bilmecenin cevabı hangi taş ise o taşı ellerine alıp, sesli olarak cevap verirler.</p> <p>KALE</p>	

[🏠](#) Sınıf-okul içi etkinlik [⚠](#) Uyarı [🔗](#) Diğer derslerle ilişkilendirme

KONU	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
5. TAŞLARIN GÜCÜ	<p>Taşların gücü</p> <ul style="list-style-type: none"> •Taşlar arasında güç sıralaması yapar. •Şahın en değerli taş olduğunu açıklar. •Taşlar arasındaki güç farkını belirtir. •Taşların gücü ile hareket kabiliyeti arasında ilişki kurar. 	<p> Hangimiz Daha Güçlü</p> <p>Masalı anlatılarak çocukların dikkati çekilir. Öğrencilere hangi taşın güçlü, hangisinin güçsüz olduğu sorularak bir gurup tartışması yapılır.</p> <p> Güç Sıralaması Oyunu: Öğretmen elindeki taşları ya da resimlerini sırayla gösterir. Öğrenciler gösterilen taşın gücüne göre kaç puan ediyorsa o kadar puan verirler. Örneğin; öğretmen fili gösterdiğinde, öğrenciler filin karşılığı olan üç rakamını filin yanına koyarlar. (parmakları ile gösterirler.) vezir için dokuz rakamının vezirin yanına yerleştirirler. Şahta ise gücünün sonsuz olduğunu belirtmek için kollarını iki yana genişçe açarlar.</p> <p> Gücümüz kaç puan</p> <p>Öğrencilerin her biri bir taşı temsil ederler. Öğrenciler sırayla kendilerini tanıtarak gücünü kaç puan olduğunu açıklar.</p>	<p>[!] Taşların gücü ile hareket kabiliyeti arasında ilişki kurulurken şahın hareket kabiliyetinin az, ancak satranç oyunundaki rolünden dolayı gücünün sınırsız olduğu fark ettirilir.</p> <p>☐ Satranç taşlarının gücü sayılarla ifade edilirken matematik dersi sayılar öğrenme alanı kazanımlarıyla bağ kurulur.</p>

KONU	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
6. TAŞLARIN DİZİLİŞİ	<p>Taşların Dizilişi</p> <ul style="list-style-type: none"> Satranç taşlarını, satranç tahtasında doğru olarak yerleştirir. Satranç oyununa başlarken taşların konumunu tahtada gösterir. 	<p> <u>Takım Dizilişi</u></p> <p>Masalı anlatılarak çocukların dikkati çekilir. Masalda geçen</p> <ul style="list-style-type: none"> Köşelerde hangi taş bulunur? Kalelerin yanında hangi taş bulunur? Atların yanında hangi taşlar bulunur? Beyaz vezir hangi renkli karede bulunur? <p>Gibi sorularla bir grup tartışması yapılır. <u>“Taşların dizilmesi”</u> ile ilgili animasyon gösterilir.</p> <p> Taş dizme oyunu: Çocuklar satranç takımının karşılıklı olarak otururlar. Öğretmenin başla komutu ile taşları tahta üzerine yerleştirmeye başlarlar. Bitiren öğrenci elini kaldırır. En hızlı ve doğru olarak taşları dizen öğrenci ödüllendirilir.</p> <p> Taş dizme oyunu: <u>“Oyun kartlarından”</u> kesilen taşlar satranç tahtasına yerleştirilir. En hızlı ve doğru olarak taşları dizen öğrenci ödüllendirilir.</p> <p> <u>Satranç şarkısı dinletilir.</u></p>	<p>[!] Vezir ile Şahın yerlerinin doğru yerleştirilmesine özen gösterilir.</p> <p>[!] Her iki takımın vezir ve şahlarının karşılıklı olarak aynı dikeyde olması gerektiği vurgulanır.</p>

KONU	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
7. TAŞ İSTEME VE TAŞ ALMA	<p>Taş isteme ve taş alma</p> <ul style="list-style-type: none"> Her bir taşın taş almak amacıyla nasıl oynaması gerektiğini açıklar. Her bir taşın nasıl taş aldığını gösterir. Taş alma ile ilgili centilmenlik kurallarına uyar. 	<p> Taşını İstiyorum Sınıf içinde veya dışında yere çizilerek hazırlanan satranç tahtasında bir oyuncu siyah bir taş olur. Beyaz taş rolünü oynayan öğrenciler sıra ile bu taşı isterler. Daha sonra farklı bir karede diğer bir öğrenci başka bir taş rolünü oynar. Beyaz taş rolünü oynayan öğrenciler sıra ile bu taşı isterler. Konunun daha iyi anlaşılması için oyun renk değişimi ile devam eder.</p> <p> Taş alma ile ilgili animasyonlar gösterilir. KALE – FİL – VEZİR – AT – PİYON – ŞAH -</p> <p>Bilmeceler: Öğretmen taşların daha iyi tanınması ve hareketlerinin daha iyi bilinmesi amacıyla bilmeceler söyler. Öğrenciler bilmecenin cevabı hangi taş ise o taşı ellerine alıp, sesli olarak cevap verirler.</p>	<p>[!] Taş alırken centilmenlik kurallarına uyması gerektiği vurgulanır.</p> <p>[!] Şahların yan yana duramayacağı ve şahların birbirlerini alamayacağı vurgulanır.</p> <p>[!] Taş alırken taşlara sert vurulmaması, rakibin taşının atılmaması, rakibi rencide edici davranışlarda bulunulmaması gerektiği vurgulanır.</p>
	<p>Serbest oyunlar</p> <ul style="list-style-type: none"> Oyunlarında öğrendiklerini kullanır. 	<p> Oyun Oynuyoruz Oyundan önce oyuncuların birbirlerini tebrik ederek, beyazların oyuna başlayarak oyun kurallarına uygun olarak oynamaları sağlanır.</p>	<p>[!] Oyuncuların tahtayı doğru koydukları, taşları doğru yerleştirmeleri üzerinde durulur.</p> <p>[!] Oyuna başlamadan el sıkışılacağı, oyuna beyazların başlayacağı, dokunulan taşın oynanmış sayılacağı, oyundan sonra da el sıkışılacağı gibi centilmenlik kuralları vurgulanır.</p>

KONU	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
8. ŞAH ÇEKME	<p>Şah çekme</p> <ul style="list-style-type: none"> Bir örnek durumda şah çekme konumunu fark eder. Şah çekme konumunu satranç tahtasında gösterir. Şah çekilmesi durumunda neler yapılması gerektiğini tahtada gösterir. 	<p>🏰 Şahını İstiyorum Sınıf içinde veya dışında yere çizilerek hazırlanan satranç tahtasında bir oyuncu siyah şah olur. Beyaz taş rolünü oynayan öğrenciler sıra ile şah çekerler. Önce beyaz vezir olan öğrenci nasıl şah çektiğini tahta üzerinde gösterir. Daha sonra kale, fil at ve piyonunda şah çekmesi sağlanır.</p> <p>🏰 Nasıl mat yapacağım İlgili video gösterilir. Öğretmen gerekli açıklamaları yapar. Şah çekme durumunda neler yapılacağı konusu üzerinde durulur.</p>	<p>[!] Öğrencilerin şah çekme durumunu gösteri panosunda veya satranç tahtasında örnek diyagramlar verilerek fark etmeleri sağlanır.</p> <p>[!] Tehdit altında bulunan şahın neler yapabileceği vurgulanır.</p>
	<p>Serbest oyunlar</p> <ul style="list-style-type: none"> Oyunlarında öğrendiklerini kullanır. 	<p>🏰 Oyun Oynuyoruz Oyundan önce oyuncuların birbirlerini tebrik ederek, beyazların oyuna başlayarak oyun kurallarına uygun olarak oynamaları sağlanır.</p>	<p>[!] Oyuncuların tahtayı doğru koydukları, taşları doğru yerleştirmeleri üzerinde durulur.</p> <p>[!] Oyuna başlamadan el sıkışılacağı, oyuna beyazların başlayacağı, dokunulan taşın oynanmış sayılacağı, oyundan sonra da el sıkışılacağı gibi centilmenlik kuralları vurgulanır.</p>

KONU	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
9. ŞAH VE MAT	<p>Mat</p> <ul style="list-style-type: none"> Basit mat konumlarını açıklar. Verilen konumlarda bir hamlelik matları fark eder. Bir hamlelik mat yapar. 	<p> Oyunu kim kazanacak İlgili masal anlatılır. Öğretmen gerekli açıklamaları yapar.</p> <p> Mat yapıyoruz. Satranç panosuna veya satranç tahtasına bir hamlelik basit mat konumları oluşturulur. Hangi hamlenin yapılması gerektiği tartışılır.</p>	<p>[!] Öğrencilerin matla ilgili; rakip şahın köşeye sıkıştırılması, şaha hareket edebileceği alanın bırakılmaması sonucuna ulaşmaları sağlanır.</p> <p>☒ Diğer sporlardan mat olayına benzer örnekler verilir. Örneğin; güreşte tuş olayıyla bağlantı kurulabilir.</p> <p>[!] Basit matlar içerisinde yer alan şablon matlardan olan Vezir matı, Koridor matı, Arap matı, Anestezi matı, Kale matı sırayla verilir. Matların isimleri vurgulanır.</p>
	<p>Serbest oyunlar</p> <ul style="list-style-type: none"> Oyunlarında öğrendiklerini kullanır. 	<p> Oyun Oynuyoruz Oyundan önce oyuncuların birbirlerini tebrik ederek, beyazların oyuna başlayarak oyun kurallarına uygun olarak oynamaları sağlanır.</p>	<p>[!] Oyuna başlamadan el sıkışılacağı, oyuna beyazların başlayacağı, dokunulan taşın oynanmış sayılacağı, oyundan sonra da el sıkışılacağı gibi centilmenlik kuralları vurgulanır.</p>

KONU	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
10. APTAL MATI	<p>Aptal matı</p> <ul style="list-style-type: none"> Aptal matını tahtada gösterir. Beyaz oyuncunun nerede hata yaptığını açıklar. 	<p> Dikkat mat olmayalım. “Aptal Matı” ile ilgili animasyon gösterilir. Öğretmen gerekli açıklamaları yapar.</p> <ul style="list-style-type: none"> Siyah hangi taş ile mat yaptı? Beyazın hatalı hamlesi hangisiydi? Bu piyonu (g piyonunu) oynamanın sakıncası neydi? <p>gibi soruların cevapları aranır. Kendi başına hareket etmenin sakıncaları ile ilgili gurup tartışması başlatılır.</p>	<p>[!] Satrançta bütün taşların uyum içinde hareket etmesinin önemi vurgulanır.</p>
	<p>Serbest oyunlar</p> <ul style="list-style-type: none"> Oyunlarında öğrendiklerini kullanır. 	<p> Oyun Oynuyoruz Oyundan önce oyuncuların birbirlerini tebrik ederek, beyazların oyuna başlayarak oyun kurallarına uygun olarak oynamaları sağlanır.</p>	<p>[!] Oyuna başlamadan el sıkışılacağı, oyuna beyazların başlayacağı, dokunulan taşın oynanmış sayılacağı, oyundan sonra da el sıkışılacağı gibi centilmenlik kuralları vurgulanır.</p>

 Sınıf-okul içi etkinlik [!] Uyarı ☒ Diğer derslerle ilişkilendirme

KONU	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
11. ÇOBAN MATI	<p>Çoban matı</p> <ul style="list-style-type: none"> • Çoban matını tahtada gösterir. • Beyaz oyuncunun nerede hata yaptığını açıklar. 	<p> Mat yapıyoruz. “Çoban Matı” ile ilgili animasyon gösterilir. Çoban matı ile ilgili masal anlatılır. Öğretmen gerekli açıklamaları yapar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beyaz hangi taş ile mat yaptı? • Beyaz veziri hangi taş korudu? • Siyah mat olmamak için hangi hamleleri yapabilir di? <p>gibi soruların cevapları aranır.</p>	<p>[!] Satrançta bütün taşların uyum içinde hareket etmesinin önemi vurgulanır.</p>

KONU	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
12. MERDİVEN MATI	<p>Merdiven mati</p> <ul style="list-style-type: none"> Merdiven matını tahtada gösterir. 	<p> Merdivende mat</p> <p>Bir öğrenci siyah şah, iki öğrencide beyaz kale olur.</p> <p>8-10 basamaklı bir merdivenin 3. basamağına siyah şah 1. ve 2. basamaklarına ise iki beyaz kale konur. 1. sıradaki kale 3. sıraya gelerek şahı tehdit eder. Şah 4. sıraya gelmek zorunda kalır. Sırayla kaleler şah çeker. Son basamağa gelince artık şahın gidebileceği kare kalmamıştır. Şah mat olmuştur.</p>	<p>[!] Satrançta bütün taşların uyum içinde hareket etmesinin önemi vurgulanır.</p>

MASALLAR

KRAL VE ÇOCUKLARI

Ülkenin birinde kralın iki çocuğu varmış. Çocuklar artık bildikleri oyunları oynamak istemiyorlarmış. Babaları çocukların bu durumuyla ilgilenmesi için bilgini çağırılmış.

Kral, bilgine çocuklarının durumunu anlatmış. Bilgin, kraldan bir süre istemiş, sonra kralın huzurundan ayrılmış. Haftalar sonra yeniden kralın karşısına çıkan bilgin müjdeli haberi vermiş. “Kralım nihayet çocuklarınızı mutlu yapacak, çok hoşlanacakları bir oyun buldum” demiş.

Kral bu habere sevinmiş. “Bu oyunun adı ne?” diye sormuş.”

Bilgin: ‘Satranç’ diye cevap vermiş.

Kral: “Bu oyun nasıl oynanır?”

Bilgin, “Yüce kralım bu oyun satranç taşları ile satranç tahtası üzerinde oynanır. İki kişilik bir oyundur.” demiş.

Kral: “Peki çocuklarım bu oyunu sevecekler mi?” diye sormuş.”

Bilgin: “Hem de çok sevecekler” diye cevap vermiş.

Kral, “Peki bu oyunun çocuklarım için yararlı bir oyun mudur?” diye sormuş.

Bilgin: “Bu oyun çocuklar için hem çok eğlenceli hem de çok yararlıdır.

Kral: “Çocuklarım bunu kolay öğrenecekler mi?” diye sormuş.

Bilgin: “Merak etmeyin. Çok kısa bir zaman içinde, hem de çok kolay öğrenecekler” demiş.

Kral artık mutluymuş.

TANIŞMA

Satranç taşları çok heyecanlıydılar. Çünkü o gün birbirleri ile tanışacaklardı. Sabahleyin erkenden kalktılar. En güzel elbiselerini giydiler. Tanışmak için satranç tahtasının yolunu tuttular.

Hep birlikte satranç tahtasının ortasına geldiler.

Aralarından en yaşlı olan şah:

- ‘Benim adım şah. Beni başımdaki taçtan tanıyabilirsiniz’ demiş. Aynı zamanda biraz da şişmanım diye ilave etmiş.

Sonra ortaya vezir çıkmış, önce herkesi selamlamış.

- ‘ Benim adım vezir’. Benim de başımda taç var. Ama benim tacım şahın tacından farklı. Bu nedenle bizi birbirimize karıştırmazsınız demiş.

Sonra tanışma sırası kaleye gelmiş. Kale herkesi selamladıktan sonra:

- ‘Benim adım kale. Beni çok uzaklardan bile tanıyabilirsiniz’ demiş.

Sonra tahtanın ortasına at gelmiş.

- ‘ En kolay beni tanıyacaksınız. Çünkü, ben adım gibi ata çok benzerim demiş. Hepinizle tanıştığıma memnun oldum ’diyerek yerine dönmüş. Tanışma sırası file gelmiş. Fil herkese merhaba dedikten sonra:

-Ben bir file benzemesem de benim adım fil demiş. Beni bir defa tanırırsanız bir daha unutmazsınız, demiş.

En son tanışma sırası piyona gelmiş. Piyon:

- ‘ Beni çok kolay tanıyacaksınız. Çünkü aranızda en küçük olan benim’ demiş.

Satranç taşları birbirleri ile tanışmaktan çok mutlu olmuşlar.

SİHİRLİ TAHTA

“Çok eski zamanlarda Kale, At, Fil, Vezir, Şah ve Piyon adında birbirleri ile çok iyi anlaşılan çocuklar varmış. Bunlar hep birlikte oynamayı çok severmiş. Ancak hep birlikte oynayabilecekleri bir oyun alanı yokmuş. Uygun bir yeri bulmak için günlerce düşünmüşler. Fakat bir türlü çözüm bulamamışlar.”

Bir gün bu iyi arkadaşların oturduğu mahalleye çok maharetli bir usta gelmiş. Hep birlikte bu ustaya gidip kendileri için bir oyun alanı yapmasını istemişler. Maharetli usta nasıl bir şey yapması için her birini tek tek dinlemiş ve üç gün sonra gelmelerini istemiş. Maharetli usta uzun uzun düşünmüş ve onlara büyükçe bir tahtadan bir oyun alanı yapmış. Önce büyük bir tahtayı enine 8 eşit parçaya. Daha sonra boylamasına 8 eşit parçaya bölmüş. Böylelikle küçük küçük kareler ortaya çıkmış. Daha sonra bu karelerinin birbirine karışmasını önlemek için birini beyaza boyadıysa, diğerini siyaha boyamış. Tahtadaki kareler bir siyah, bir beyaz boyanınca çok güzel görünmüş. Üç gün sonra Kale, At, Fil, Vezir, Şah ve Piyonlar maharetli ustanın yanına gelmişler. Usta beyaz ve siyah karelere bölünmüş tahtayı gösterince çok mutlu olmuşlar. Tahtalarını alıp sevinçle uzaklaşırlarken maharetli usta arkalarından “Aman ha tahtayı oynarken doğru yerleştirin” diye seslenmiş. Oyun alanlarına kavuşan çocuklar mutluluk içinde oyunlarını oynamışlar.

TAKIM KURALIM

Satranç taşları bir gün bir araya gelerek bir takım kurmaya karar vermişler. Ancak bir takımda kaç kişi olacağı konusunda bir türlü karar verememişler. Bunu en iyi kim bilir diye düşünmüşler. Sonunda her şeyi bilen, bilgine gitmeye karar vermişler.

Bilgin onları karşısına almış, “Beni iyi dinleyin. Bir satranç takımında 32 oyuncu vardır. Bu oyunculardan 16 tanesi beyaz, 16 tanesi siyahtır. Her iki tarafta da sekizer tane piyon vardır.” demiş. At dayanamayıp, hemen sormuş “Bir takımdaki atların sayısı kaç tanedir?” Bilgin: “Bir takımda iki tane at, iki tane fil ve iki tane de kale vardır. Vezir ve şah ise sadece bir tanedir” demiş. Böylece bir satranç takımında kaç oyuncu olduğunu öğrenen taşlar oradan ayrılırken, bilgin “Sizin takımın rengi ne?” diye sormuş. Satranç taşları birbirlerine bakmışlar. Çünkü bu konuda henüz bir karar vermemişler.

Satranç taşları bir takım kurma heyecanı ile satranç tahtasına koşmuşlar. Bu arada şah söz alarak: “En güçlü taş benim. Çünkü, vezir kaybedilirse oyun devam eder. Ama şah kaybedilirse oyun biter.” demiş.

Bu tartışmaların bitmeyeceğini anlayan Bilgin tartışmaya öğrencileri de davet etmiş.

TAKIM DİZİLİŞİ

Satranç taşları için önemli bir günmüş. Çünkü aşağıdaki mahallenin takımı ile maç yapacaklarmış. Sabahleyin erkenden kalkmışlar. Ellerini yüzlerini yıkamışlar. Beyaz formalarını giymişler.

Önce kendi aralarında plan yapıp, sonra maça gideceklermiş. Maç saatinden çok önce satranç tahtasında buluşmuşlar. Takım kaptanı şah ortaya çıkıp: Arkadaşlar sahadaki dizilişimiz çok önemli, bu nedenle herkes maça başlarken nerede duracağını çok iyi bilmeli demiş.

Biraz durakladıktan sonra: Ben hepinize nerede duracağımızı söyleyeceğim. Sonra kalelere dönerek:

- Sizler tahtanın birer köşesinde duracaksınız. Kaleler hızlı adımlarla göreve doğru koşmuşlar.

Şah atlara dönerek:

- Sizler de kalelerin yanında duracaksınız.

Atlar görev yerlerine doğru koşturmuşlar.

Filler görev yerlerini bekliyorlarmış. Şah onlara:

- ‘ Biriniz bir atın yanında, diğeriniz de diğer atın yanında olacaksınız, sakın unutmayın’ diye de tenbih etmiş.

Filler de görev yerlerine doğru giderlerken şah, vezire dönüp:

- ‘Bu sırada sadece iki kare boş yer var. Birinde sen dur, diğerinde ben durayım’ demiş.

Vezir:

-Olur. Ancak hangi karede ben, hangi karede sen duracaksın? demiş.

Şah:

-‘Evet haklısın. Unutmamak için sen kendi rengindeki karede durursun’ demiş.

Şah en son sekiz adet piyonu karşısına almış. ‘Sizler de bizim önümüzdeki sırada duracaksınız. Görev yerlerinize marş marş’ demiş. Piyonlar uygun adımlarla görev yerlerine gitmişler. Hep birlikte maçın başlama anını beklemeye başlamışlar.

NASIL HAREKET EDECEĞİM?

Satranç tahtasının üzerine çıkan taşlar ne yapacaklarını şaşırılmışlar. Nasıl hareket edeceklerini bilememişler. Hepsi birden hareket edince birbirlerine çarpmışlar. Bu duruma bir çare bulması için hep birlikte bir bilgine gitmişler. Satranç taşları, bilgine,

“Biz tahtanın üzerinde nasıl hareket edeceğimizi bilmiyoruz. Oynarken birbirimize çarpıyoruz.” diye yakınmışlar.

Taşların şikayetlerini dinleyen bilgin,

*“Siz altı iyi arkadaşsınız. Ancak satranç tahtası üzerinde hepiniz istediğiniz şekilde hareket ederseniz karışıklık olur. Oyunu kargaşaya neden olmadan oynayabilmek için nasıl hareket edeceğinizi bilmeniz gerekiyor. Gelin bakalım şöyle etrafıma. Size ayrı ayrı nasıl hareket edeceğinizi göstereceğim. Unutmadan şunu da söyleyeyim: Yaptığınız her harekete **hamle** denir.”* demiş

Bilgin, önce şahı almış karşısına ve demiş ki:

“Sen oyunun en önemli, en değerli taşısın. Ama yavaş hareket edebilirsin. Zaten diğer taşlar seni koruyacaklar ve daha fazla harekete ihtiyacın kalmayacak. O yüzden tahta üzerinde bir adım sağa, sola, ileri, geri hareket edebilirsin.” demiş. *Nasıl hareket edeceğine öğrenen koca şah gitmiş yerine oturmuş.*

Öğretmen öğrencilere dönerek: Bilin bakalım beyaz şah nereye, siyah şah nereye oturmuş? sorusunu sorar.

Daha sonra veziri almış karşısına. Oyunun ikinci önemli taşı olan vezire,

“Sen oyunun en hızlı taşısın. Bu nedenle istediğin yönde, istediğin kadar ilerleyebilirsin” diyerek veziri de göndermiş yerine.

Sıra gelmiş kaleye,

“Sen de önemlisin bu oyun için. İleriye, geriye, sağa ve sola istediğin kadar ilerleyebilirsin. Ama çapraz ilerleyemezsin unutma” demiş kaleye.

Fil bekliyormuş sırada. Bilgin, tonton fili de çağırmış yanına.

“Çapraz hareket edebilen taşlardan birisin. Her yöne çapraz istediğin kadar ilerleyebilirsin. Aaaa! Sen kale gibi düz ilerleyemezsin. Sakın unutma demiş.

At sabırsızlıkla bekliyormuş sırada. Onun sabırsızlandığını gören bilgin hemen çağırmış.

“Söyle bakalım. Sana ilginç bir hareket versem kabul eder misin? demiş.

*İlginç yaşamayı seven atın hoşuna gitmiş bu durum.
Bilgin ata, “Öyleyse, iyi dinle beni söylüyorum hareketini. demiş.
Sen ‘L’ harfi gibi gideceksin. Yani önce istediğin yönde iki kare, sonra da sağa ya da sola bir kare ilerleyebilirsin. Anlaştık mı? demiş.
At sevincinden çılgılık atacakmış nerdeyse.
“Duuur!” demiş Bilgin. ”Nereye? Daha bitmedi. İstersen taşların üzerinden de atlayabilirsin.”
Atın sevincine diyecek yokmuş. Sıçraya sıçraya yerine geçmiş, oturmuş.
Gelmiş sıra minik piyonlarımıza. Bilgin,
“Siz bütün taşların önünde duracaksınız. Sadece bir adım ilerleyeceksiniz. Hareketleriniz yavaş ama, sizin sayınız fazla” demiş. “Unutmayın, yanlara, geriye ve çaprazlara gitmek yok.”
Peki piyonlar için de özel bir durum var mıdır acaba, atlarda olduğu gibi?
Herkes halinden memnun yerleşmişler tahta üzerindeki yerlerine. Beklemeye başlamışlar oyunun başlamasını..*

HANGİMİZ DAHA GÜÇLÜ

Satranç taşları bir gün kendi aralarında hangimiz daha güçlü diye tartışmışlar. Her bir taş “Ben daha güçlüyüm. En kuvvetli taş benim” diyormuş. Sonunda bu sorunu çözmek için bir satranç bilginine gitmeye karar vermişler.

Satranç bilgini önce onları dikkatle dinlemiş. Sonra; “Hepinizin önemli görevleri var. Her biriniz farklı özelliklere sahipsiniz. Ancak, hepimizin gücü aynı değil” demiş.

Bu sözler en çok veziri memnun etmiş. Çünkü vezir en güçlü taşın kendisi olduğunu düşünüyormuş.

Bu arada at aceleyle, “En güçlü taş kim, çok merak ediyorum? Ben miyim yoksa?” diye sormuş.

Satranç bilgini: “Gülerek, neden en güçlü taş olduğunu düşünüyorsun” demiş.

At, Çünkü, sadece ben diğer taşların üzerinden atlayabilirim demiş.

Öğrencilere hangi taşın güçlü, hangisinin güçsüz olduğu sorularak ilgili etkinliğe devam edilir.

Güç Sıralaması Oyunu: Öğretmen elindeki taşları ya da resimlerini sırayla gösterir. Öğrenciler gösterilen taşın gücüne göre kaç puan ediyorsa o kadar puan verirler. Örneğin; öğretmen fili gösterdiğinde, öğrenciler filin karşılığı olan üç rakamını filin yanına koyarlar. (parmakları ile gösterirler.) vezir için dokuz rakamının vezirin yanına yerleştirirler. Şahta ise gücünün sonsuz olduğunu belirtmek için kollarını iki yana genişçe açarlar.

DEĞERLENDİRME

Öğretmen her bir konuya ait kazanımlardan yola çıkarak gözlem sonuçlarını “Öğrenci Gözlem Formu” na aktarır. Bu şekilde öğrenciler arasında bir kıyaslama yapabileceği gibi verilmesi istenen bilgilerin ölçüde kazanıldığı hakkında da bilgi sahibi olur.

ÖĞRENCİ GÖZLEM FORMU							
Puanlama E : Evet H : Hayır	KAZANIMLAR	Öğrenciler					
		1. Satranç tahtasını iki oyuncu arasına doğru verleştirir.	2. Satranç tahtasında yatayları gösterir.	3. Satranç tahtasında dikeyleri gösterir.	4. Satranç tahtasında çaprazları gösterir.	5. Satranç taşlarının her birinin adını bilir.	6. Sembolü gösterilen bir taşı tahtada gösterir.
1							
2							
3							
4							
5							
6							

ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME FORMU

DEĞERLENDİRME KONULARI	1.DÖNEM	2. DÖNEM
1.Derse başlama isteği:		
2.Çalışma arzusu:		
3.Algılama düzeyi :		
4.Öğrendiklerini uygulama becerisi		
5.Genelleme :		
6.Bağ kurma :		
7.Doğru düşünme becerisi		
8.Düşünme hızı:		
9.Yaratıcı fikirler sunabilme :		
10.Kazanç yolunu bulma becerisi		
TOPLAM		

Her dönem sonunda öğretmen 10 ayrı konuda değerlendirme yapar. Sonuçlarını “**Öğrenci Değerlendirme formu**” na aktarır.

1-Derse başlama isteği: Satranç dersine başlarken istekli olmasıdır.

2-Çalışma arzusu: Çalışmanın tamamında isteklidir.

3-Algılama düzeyi : Yeni bilgileri kolay öğrenebilmesidir.

4.Öğrendiklerini uygulama becerisi: Öğrendikleri bilgileri tahtaya yansıtabilme becerisidir.

5-Genelleme : Sporunun belli bir konudaki bilgilerini kullanarak daha fazla bilgiye ulaşmasıdır.

Örnek 1: Taş isteme konumlarında taşların yeri değiştirilince aynı başarıyla uygulayabilmesidir.

Örnek 2 : Bir kenarda öğrendiği vezir matını diğer kenarda yapabilmesidir.

Örnek.3 : Beyazlarla öğrendiği matı siyahlarla uygulayabilmesidir.

6-Bağ kurma : Teorik olarak öğrendiği konumlar ile tahtada mevcut konum arasında benzerlikleri doğru olarak değerlendirebilme beceridir.

Örnek 1 : Öğrendiği merdiven mat motifi ile tahtadaki uygun konumlar arasında benzerlik kurar, tahtada başarıyla uygular.

Örnek 2: Öğrendiği son sıra matı ile tahtadaki konum arasında bir benzerlik kurar, bunu tahtada başarıyla uygular.

7.Doğru düşünme becerisi: Konumu uygun düşünceler bulabilmesi

8.Düşünme hızı: Konuma uygun doğru fikirleri hızlı bir şekilde bulabilme becerisi

9.Yaratıcı fikirler sunabilme : Alışılmış düşünce kalıplarının dışına çıkıp, değişik görüşler ortaya koyabilmesidir.

10.Kazanç yolunu bulma becerisi: Kazancı sağlayan hamleleri bulabilme becerisi

Tüm bunların değerlendirilmesi öğrencinin satranca yeteneği konusunda değerli fikirler verir.

BİLMECELER

AT

Yararlı bir hayvanım
İkide bir çifte atarım.
İki bir yana bir diğer yana yol alırım.
Diğer taşlardan farklıyım

Ben bir hayvanım
Çok hızlı koşarım.
Bütün taşların üzerinden atlarım.

Yürüyüşüm çok güzeldir benim.
Dıgıdık dıgıdık dıg diye gezerim.
Bütün taşların üstünden geçerim.
Bilin bakalım ben kimim?

FİL

Biz iki kardeşiz
Birimiz beyaz, diğerimiz siyah karelerde gideriz.
Çapraz karelerden başka yol bilmeyiz.
Bilin bakalım biz kimiz?

Çaprazları severim.
Kendi yolumda giderim.
Gerekirse şah için canımı veririm.

Kocaman bir hayvanım
Sadece çapraz karelerde dolaşırım.
İri iri kulaklarımla her şeyi duyarım.
Şahımın sözüne uyarım.

KALE

Köşelerde dururuz.
Yatay ve dikey yolları severiz.
İstediğim kadar gideriz.
Bilin bakalım biz kimiz?

Çok sağlam bir taşım
Hem yatay hem dikey yol alırım.
Çaprazlarda tıkanırım.
Bilin bakalım nedir adım.

Yatay ve dikey yolları severim.
İstediğim kadar giderim.

Canım isterse geri geri dönerim
Bilin bakalım ben kimim?

ŞAH

En değerli taş benim
Piyonlar benim askerlerim
Bütün taşların görevi beni korumaktır.
Ben gidersem oyun da biter derim.

Takımın kaptanıyım
Kazanmaktır amacım
Kaybetmeyi sevmem
Galip gelmek isterim.

Ben bir kumandan gibiyim
Takımın reisiyim
Her yöne bir adım giderim
bilin bakalım ben kimim?

VEZİR

Şahın sağ koluyum
Her yöne yol alırım
Yatay, dikey, çapraz
En güçlü taşım

En hareketli taş benim
Hem düz hem çapraz giderim
Takımın en güçlüsü benim
Bilin bakalım ben kimim?

PIYON

Şahı korumaktır görevim
Kareleri tek tek giderim.
En güçsüz taş benim
Sihirli karelere ulaşırsam
En değerli taşa dönerim

Önüme çıkan taşları çaprazdan yerim
İlk hamlede iki kare gidebilirim.
Şahın askeriyim
Sekiz kardeşten biriyim

Sekiz korkusuz kardeşiz biz
En önde diziliriz

Birbirimize dikkat ederiz
Şahı korumakla görevliyiz.

Biz tam sekiz kardeşiz
En öndedir yerimiz
Savaşa önce biz gideriz.
En değersiz taş olsam da
Son karelere ulaşınca
En değerli taşa terfi ederiz.

Kaynaklar:

• T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü
Okul Öncesi Eğitim Programı

• Okul Öncesi Eğitim Ve Eğitim Programları
Yrd.Doç.Dr.Hale KOÇER Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Okul Öncesi
Öğretmenliği Anabilim Dalı